

A magyar huszár a világháborúban. 1914—1918.

A világháború előzményei

Irta: vitéz Péczely László.

A világháborúnak hozzávetőleg egy fél évszázadon át tartó politikai előzményével részletesebben itt nem foglalkozhatunk. Ennek már minden nyelven nagy irodalma van.

A világháború kitörésének főbb okait tíz pontban foglalhatjuk össze:

1. Németország robbanásszerű erősödése katonai és gazdasági téren az 1900-as évek elejétől kezdve;

2. ebből eredően Angliának az az aggálya, hogy Németország a világ tengeri és gyarmati hatalmai között eddig betöltött első helyéről leszorítja;

3. a Rajna völgyeért XIV. Lajos francia király uralkodása óta szakadatlanul folyó versengés. A francia jellem elfogult sovinizmusa;

4. az orosz politikának minden szlávoknak Szentpétervár fennhatósága alatt való egyesítésére irányuló törekvése (pánszlávizmus). Az új balkáni népek féktelen, mohó életvágya;

5. a „Nagy-Szerbia“ és

6. a „Nagy-Románia“ összekovácsolására irányuló törekvés;

7. az olasz irredenta és az Adriai-tenger egyedüli birtoklására irányuló törekvés;

8. Angliának és Oroszországnak az „európai aggastyán“ (Törökország) elűzésére, vagy legalább is a Boszporus, illetőleg az Európán kívüli török gyarmatok elfoglalására irányuló törekvése;

9. Ausztria-Magyarország nemzetiségeinek széthúzása;

10. Ferenc Ferdinándnak, a trón várományo-

sának az az immár megvalósulás felé közeledő elhatározása, hogy a nemzetiségeknek önrendelkezést ad.

A Monarchiát közvetlenül érintő legfőbb okot legutoljára hagytuk. Ferenc Ferdinánd trónörökös elgondolása volt, hogy minden nemzetiségnek önrendelkezési jogot ad, ezzel minden irredentát megszüntet és a nemzetiségeknek kívülről jövő gyámolítását céltalanná teszi. Ezért kellett meghalnia. A Narodna Odbrana halálra ítélte és a „kivégzést“ a szerbek egyik „nemzeti hőse“ hajtotta végre.

Idejében! Ha Ferenc Ferdinánd két év múlva Ferenc József halála után trónra lép, Nagy-Szerbia álma örökre álmom marad, mert a magyarországi szerbek a művelt Európában olyan jogokat kaptak volna, amilyeneket a kevésbé művelt Balkán egyáltalában nem nyújthatott, miként most se tud nyújtani.

Szerbia csak végrehajtó szerv volt. Nagy hatalom nem vállalhatta azt a szerepet, mely a kis balkáni államnak mondhatnók testére volt szabva. A kis Szerbia alá a magas lovat a pánszláv eszme nagyjai, vagy hogy jól ismert személyeket említsünk: Izwolszki és később Sassanow, a világháború előtti Oroszország két legutolsó külügyminisztere adta. Előbbi, aki a világháború kitörésekor Oroszország párizsi nagykövete volt, mikor Európa államai keresztül-kasul hadat üzentek egymásnak, így kiáltott fel: „Ez az én háborúm!“

Az ő háborúja volt, de nem úgy végződött, ahogyan ő szerette volna.